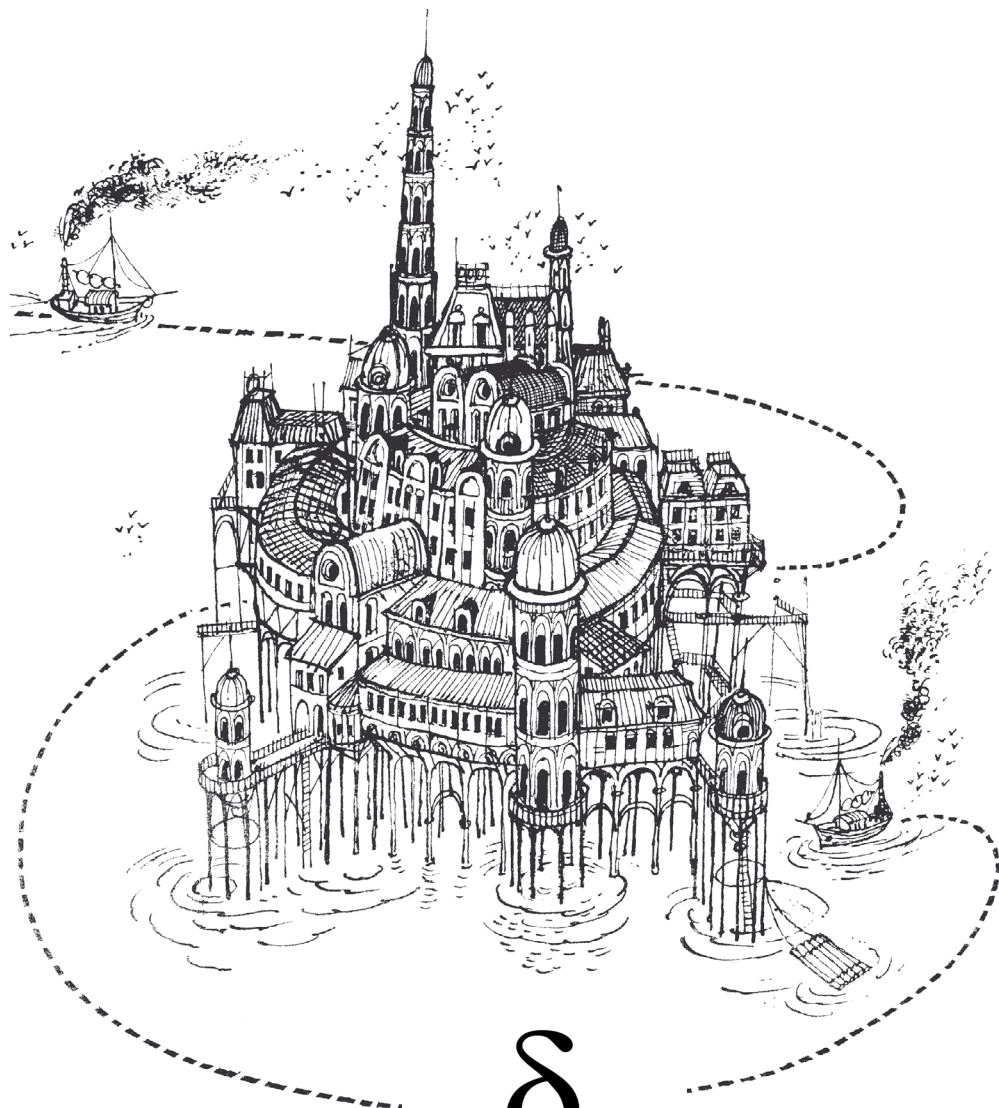

Paul Biegel

De kleine kapitein

δ

DE BOOT

De kleine kapitein woonde boven op het duin.
Niet in een huis, niet in een hut, maar in een boot.
De huilende storm, die de golven hoog als torenflats
had opgeblazen, had de boot zo uit zee
boven op de top gekwakt. En daar lag hij, muurvast.
Wie erin gevaren hadden, wist niemand.
Er was alleen een jongetje uit de kajuit
te voorschijn gekropen, een klein jongetje
met een grote pet op.
'Wie ben jij?' vroegen de mensen van de haven.
'De kapitein,' antwoordde het jongetje.

‘Zo, kleine kapitein,’ vroeg de grijze schipper van de haven,
‘waar kom je vandaan?’
‘Van mijn boot,’ antwoordde de kleine kapitein.
‘En waar komt je boot vandaan?’
Maar de kleine kapitein haalde zijn schouders op
en klom zijn kajuit weer binnen.
Sindsdien woonde hij daar.
Als de zon scheen, zat hij op het achterdek
warm te bakken. Als de maan scheen, zat hij op het voordek
en speelde op zijn koperen trompetje.
Beneden in de haven hoorden ze het.
Tetteretè.
‘Je wordt er zo meewarig van,’ zeiden de mensen.
Maar de grijze schipper vond het mooi.
Niemand wist waar de grijze schipper vandaan kwam,
want als je het hem vroeg, antwoordde hij alleen maar:
‘Van een schipbreuk.’
Op een dag klom hij naar boven, langs het steile zandpad.
‘Wil je niet bij ons komen wonen?’ vroeg hij.
Het jongetje schudde zijn hoofd.
‘Waarom niet?’
‘Ik wil op mijn boot blijven.’
‘Maar hij vaart toch niet meer?’
‘Ik ga hem maken,’ zei de kleine kapitein.
‘En hoe wil je hem dan weer in zee krijgen?’
vroeg de grijze schipper.
‘Ik wacht,’ zei het jongetje. ‘Ik wacht tot er weer
een storm komt. En weer een golf. Een omgekeerde,
die mijn boot terugdraagt naar de zee.’
‘Zo,’ zei de grijze schipper en hij trok eens aan zijn pijp.
‘En waar vaar je dan naartoe?’ vroeg hij.
‘Naar het eiland van Groot en Groei,’
antwoordde de kleine kapitein.

‘En wat is daar te zien?’ vroeg de grijze schipper.
‘Dat weet ik niet,’ fluisterde het jongetje.
‘Maar als je daar komt en je slaapt er één nacht,
dan word je de volgende dag wakker als een grote man.’
‘Zo!’ zei de grijze schipper. ‘Weet je dat zeker?’
De kleine kapitein knikte. ‘Hier duurt het zo lang,’ zei hij,
‘voor je groot bent.’
‘Erg lang,’ knikte de schipper. ‘Maar weet je wel
waar dat eiland van Groot en Groei ligt?’
‘Nee,’ zei de kleine kapitein. ‘Ik ben het aan ’t zoeken.
Maar eerst ga ik mijn boot maken.’
De grijze schipper ging weer naar huis en
het jongetje stapte de kajuit binnen om zijn wagentje
te halen. Het was gemaakt van een oude kist
met wielen eronder, maar het hing een beetje scheef,
omdat het ene wiel van een fiets
en het andere van een draaiorgel was.
Het piepte als het jongetje ermee liep, en wanneer hij
naar de haven ging, door de straten van het stadje,
zeiden de mensen: ‘Daar gaat de kleine kapitein.’
Ze hoefden niet te kijken; ze konden het horen.
De kleine kapitein verzamelde alles wat hij op straat vond
in zijn karretje. Een stuk kachelpijp, een touwtje, een po,
ijzerdraad, een stoelpoot, een fietsketting, een lampenkap,
een kromme spijker, een gasslang, een dot wol,
een kapotte spiegel, een dubbeltje, een oude schoen,
een plankje met twee schroeven erin en een stuk visnet.
En toen hij op een dag ook nog een fluitketel en
een oude badkuip vond, had hij genoeg bij elkaar
om een hele nieuwe machine te maken.
Hij begon te hameren en te zagen en te kloppen en te
schaven, en daarbij hield hij zijn tong uit zijn mond.
Want de machine moest sterker worden dan de storm.

Maar in het stadje met de haven woonden ook kinderen, en toen die van de grijze schipper over het eiland hoorden waar de kleine kapitein naartoe wilde, holden ze allemaal naar de duintop, klommen op het dek van de boot en riepen: ‘Kleine kapitein, wij willen ook in één nacht groot en sterk worden. Mogen we mee?’

‘Best,’ zei de kleine kapitein. ‘Help dan maar mijn boot maken.’ En Dimi en dikke Druif en Marinka en de anderen hielpen mee. Ze sjouwden de badkuip op het achterdek van de boot, want daar moest de machine komen te staan, en ze begonnen te timmeren en te zagen en te schroeven, precies zoals de kleine kapitein zei. De potkachel hier en de stoelpoot daar, de fietsketting hieraan, de pijp daarlangs en de badkuip zetten ze op zijn kop, zodat er geen stoom zou kunnen ontsnappen. En ten slotte kwam zelfs bange Toontje en hielp met de pijp. Dat werden zes emmers op elkaar.

‘Dank jullie wel,’ zei de kleine kapitein.

‘Wanneer varen we weg?’ vroeg dikke Druif.

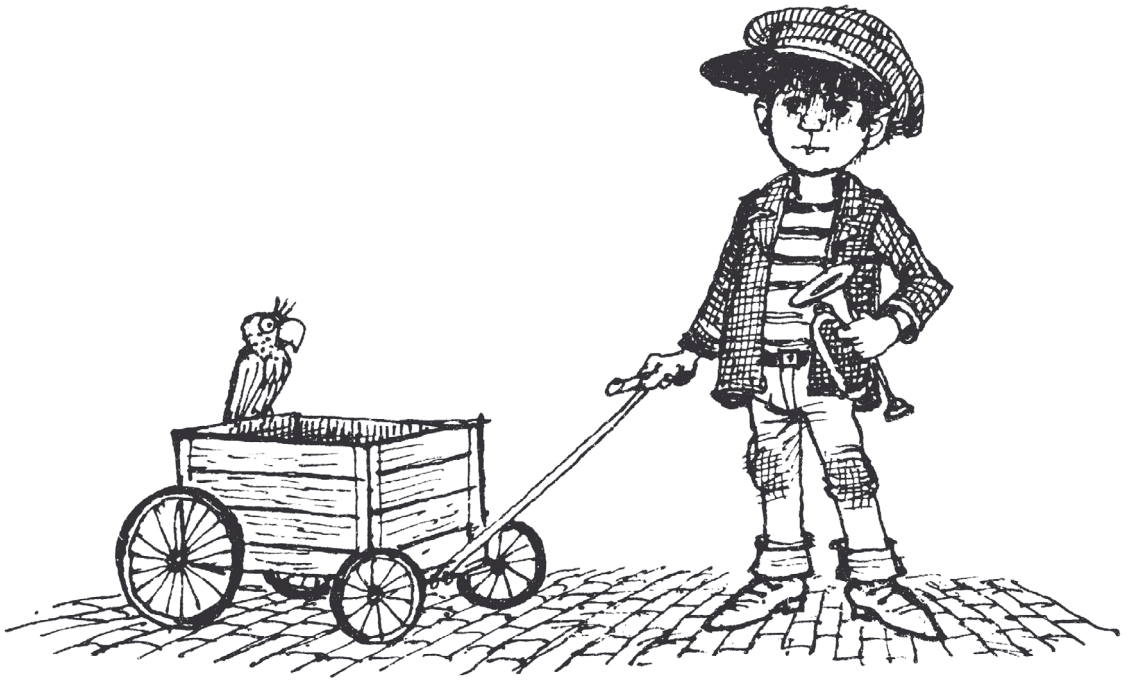
‘Als de hoge golf komt,’ antwoordde de kapitein.

‘Maar eerst moeten we nog de schroef.’

Ze wilden er dadelijk aan beginnen, maar daar klonk geroep uit de duinen. De mensen uit het stadje hadden hun kinderen gemist, want die moesten naar school.

Met grote passen kwamen ze aanzetten, het steile zandpad op. De meester liep voorop. Hij zwaaide met een boze stok...

DE GROTE GOLF

Hijgend beklommen de vaders en moeders,
achter de meester aan, het steile duinpad.
Toen ze op de top kwamen, bij de boot van
de kleine kapitein, begonnen ze te roepen:
‘Hei daar Dimi, hei daar Marinka! Hier komen,
jullie moeten dadelijk naar school!’
En de meester sloeg met zijn boze stok tegen de boot.
De kindertjes kwamen over de reling hangen
en riepen terug:
‘Wij hoeven niet meer naar school. We gaan lekker
naar het eiland van Groot en Groei en daar leren we alles
in één nacht. En dan zijn we grote mensen!’
‘Zo’n onzin heb ik nog nooit gehoord!’
riep de meester streng.
‘Wie heeft jullie dat verteld?’

‘De kleine kapitein,’ zeiden de kinderen.
‘Zo, zo,’ riep de meester. Hij werd zo rood als een kreeft.
‘En waar ligt dat eiland dan wel?’
‘Dat weten we niet!’ riepen de kinderen.
‘We gaan het zoeken.’
‘Dan zal ik je leren zoeken!’ schreeuwde de meester.
Met één sprong was hij aan dek en joeg de kinderen met
zijn stok van de boot af. ‘Ik zal je leren waar het eiland
van Groot en Groei ligt,’ riep hij. ‘Naar school, mars!’
Het werd een droevige aftocht, maar bange Toontje
was er niet bij. Die had zich bevend verstopt in het ruim.
De kleine kapitein leunde over de reling
en staarde de kinderen na. De kleine kapitein
hoefde niet naar school; de meester en de vaders en moeders
hadden niks over hem te vertellen.
Niemand had iets over de kleine kapitein te vertellen.
Hij nam zijn koperen trompet
en ging het lied van de zee spelen:

*O zee, o zee
neem mijn bootje weer mee,
het ligt zo eenzaam hier op het droge.
Stuur toch een golf, maar als je blijft een hoge.*

Na dit lied dacht de kleine kapitein ineens aan de schroef
die hij nog moest maken.
Een schroef van brons die sterker zou zijn dan de golven.
Hij nam zijn karretje en zijn koperen trompet en liep naar
het stadje beneden. Daar legde hij zijn pet op de grond,
zette de trompet aan zijn mond en begon te spelen.
Tetteretè.
De mensen kwamen kijken en ze bleven staan luisteren,
want de kleine kapitein speelde zo, dat het door je oren

recht naar je hart ging. Hij speelde geen hip
en hij speelde geen beat, maar hij speelde het lied
van de eeuwige zee. Van de vrolijke meermin
en de droevige meeuw. En tussen de liedjes in
riep hij telkens: ‘Een centje voor de speelman!’
Na een uur was zijn pet vol bronzen centen.
Hij kiepte hem leeg in zijn karretje,
liep een paar straten verder en begon opnieuw,
net zolang tot zijn kar vol centen was, met een kop erop.
Hij liep er voorzichtig mee naar zijn boot.
Na schooltijd kwamen de kinderen weer bij hem.
De kleine kapitein zei: ‘Ga hout zoeken,
want we moeten die berg smeten op een heet vuur.’
‘Waarom?’ vroegen de kinderen.
‘Om een schroef te maken,’ antwoordde de kleine kapitein.
De jongens en meisjes haalden hout van het strand
en de kleine kapitein deed de centen in zijn ijzeren steelpan.
Het vuur laaide hoog op en maakte de pan
gloeiend als de zon. Dikke Druif en de anderen
dansten eromheen, maar de kleine kapitein
groef in het zand. Hij maakte de vorm van een schroef
die sterker zou zijn dan de golven en klopte het zand vast
met zijn vlakke hand.
‘Hoera!’ riepen de kinderen, want de centen
waren gesmolten en het roodgloeiende brons borrelde.
Het klonk als *tetteretè*. Toen nam de kleine kapitein
zeven pannenlappen, greep de steelpan,
tilde hem van het vuur en goot hem leeg
in de vorm in het zand. Het spetterde en sporrelde
en vonkte, en de kinderen weken achteruit.
Maar bange Toontje zat nog steeds in het ruim
en gluurde door het luik.
Toen kwam de grijze schipper.

Hij spuugde op het brons om te horen of het siste.
‘Nog zo heet als een strijkbout,’ zei hij,
maar na een uur was het afgekoeld.
Ze groeven de bronzen schroef uit het zand.
De drie bladen schitterden in de zon
en de schipper klopte ertegen met zijn pijp.
‘Het zingt als een meermin,’ zei hij,
en samen hebben ze de schroef aan de boot geklonken.
En de naam er opnieuw opgeschilderd: Nooitlek.
‘Misschien breng je ze allemaal wel mee,’
zei de grijze schipper.
‘Wie?’ vroeg de kleine kapitein.
Maar de grijze schipper gaf geen antwoord
en liep terug naar de haven. Nu was het schip
van de kleine kapitein klaar om weg te varen.
Het wachten was alleen op de grote golf,
de omgekeerde golf die het schip van de duintop
zou optillen en terugdragen naar de zee.
‘Zul je ons roepen?’ vroegen de kinderen.
‘Ja,’ zei de kleine kapitein.
Maar daar kwamen de ouders weer aan
en sleurden hun kinderen mee naar huis,
want ze mochten niet wegvaren met de kleine kapitein.
Niet naar het eiland van Groot en Groei,
want dat bestond niet, zeiden ze.
De kleine kapitein leunde over de reling en staarde hen na.
Toen begon het te waaien. Harder en harder,
zo hard dat de kleine kapitein
het vuur onder de stoomketel aanstak. De wind loeide
in de vlammen en de pijp van zes emmers rammelde.
Midden in de nacht sprongen de golven
als blaffende honden tegen de duintop.
De hoge gaat komen, dacht de kleine kapitein.